

ECO₂-hankkeen uutiskirje 1/2011

1. Hankkeemme on herättänyt runsaasti kiinnostusta.

Siitä osoituksena on Pohjoismaiden Neuvoston myöntämä Ratkaisuja-palkinto, jonka saimme helmikuun alussa Turussa pidetyssä Itämeren maiden ilmastokokouksessa. Voitimme yhdessä ruotsalaisen lumijäähdytyskeksinnön kanssa pääpalkinnon noin 80:n ehdotuksen joukosta. ECO₂:ta pidettiin esimerkillisenä ilmastohankkeena, koska siinä on kunnianhimoiset tavoitteet ja kaupungin johto on pormestari etunenässä sitoutunut siihen.

Nordic Conference on Sustainable Development
in the Baltic Sea Region, 31 Jan - 2 Feb, Turku 2011

2. ECO₂:n vuoden 2010 tavoitteet toteutuivat erittäin hyvin.

Lähes kaikki aiotut hankkeet käynnistyivät suunnitelmien mukaan. Rahoitimme yhteensä 16:ta selvitystä tai projektia noin 200 000 eurolla. Projektien yhteisarvo on noin 1,7 miljoonaa euroa. Näistä mainittakoon:

- Tampereen seudun hiilijalanjäljen laskenta (Aalto-yliopisto/prof. Seppo Junnila). Sen viesti oli että hiilijäljen pienentämisessä vaikuttavimmat keinot ovat uusiutuvan energian lisääminen ja yhdyskuntarakenteen tiivistäminen sekä siihen liittyen joukkoliikenteen osuuden nostaminen.
- Ekotehokkuustyökalujen kehittäminen maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen (KEKO-työkalu yhteistyössä VTT:n, Helsingin ja eräiden muiden kaupunkien kanssa ja ECOCITY EVALUATOR -työkalu yhdessä Eero Paloheimo Ecocity Oy:n kanssa. Molempia kehityshankkeita rahoittaa myös Tekes). Testasimme viime vuonna KEKO-työkalua Vuoreksen Koukkurannan kaavoituksessa ja alue sai hyvät pisteet.
- Aurinkokaupunki Nurmi-Sorila -hanke, jossa selvitetään millä toteutusmallilla hiilineutraali kaupunginosa olisi mahdollinen. Tekes rahoittaa tätäkin hanketta ja konsultin valinta on parhaillaan käynnissä. Nurmi-Sorilahan rakennetaan vasta 2020-luvulla, joten tässä haetaan tulevaisuuden asumisen ja ekokaupungin mallia.

- Ekotehokas keskusareena ja kansi -selvitys yhteistyössä NCC:n kanssa. Tuloksena oli, että keskusareenasta pyritään tekemään maailman ensimmäinen BREEAM Good -luokiteltu areena. Lajissaan se olisi energiatehokkain maailmassa.
- Aurinko- ja tuulivoimaselvitykset. Aurinkoenergian kehityshanketta valmistellaan osana laajempaa uusiutuvan energian pilottien hanketta yhteistyössä kuuden suurimman kaupungin kanssa. Tähän haemme Tekes-rahoitusta. Pientuulivoiman edellytyksiä kartoitetaan Vuoreksessa. Siellä aloitetaan pian tuulimittaukset kolmessa pisteessä. Myös ison kokoluokan tuulivoiman edellytyksiä selvitetään.

- Rakennuskulttuurin neuvonta- ja koulutuskeskuksen selvitys yhteistyössä Pispalan Kumppanuus ry:n kanssa. Keskuksen valmistelu käynnistyy tänä keväänä. Sille haetaan EU-rahoitusta ja sen taakse ollaan perustamassa yhdistystä. Keskus opastaisi vanhojen talojen perinnettä kunnioittavaan korjaukseen. Raumalla, Porissa ja monessa "puukaupungissahan" tällaisia perinnerakentamisen keskuksia ja vanhojen rakennusosien välityspankkeja on ollut jo kauan. Nyt kun Tampereellakin Pispalan, Petsamon, Nekalan ja Viinikan kaltaiset puukaupunginosat ovat tulleet peruskorjaus- ja energiakorjausikään, on meillekin syytä perustaa perinnerakentamisen keskus.
- Myös modernin rakentamisen neuvontakeskus on perusteilla yhteistyössä Ekokumppaneiden, rakennusvalvonnan ja asuntotoimen kanssa. Sen nimeksi on tulossa RANE ja se avattaneen vielä ennen kesää. Keskus toimii pääosin netissä, mutta myös näyttely- ja asiointipiste avataan Frenckelliin.
- TAPRE eli Tampereen palvelukiinteistöt energiatehokkaiksi -hanke. Siinä on kaupungin lisäksi mukana mm. TAYS, seurakuntayhtymä, POK ja Kesko sekä seudun muut kunnat. Tavoitteena on energiatehokkaan korjaus- ja uudisrakentamisen käytäntöjen kehittäminen sekä koulutus. Hanketta johtaa Tilakeskus ja projektipäällikkönä on Teuvo Aro AX-Suunnittelu Oy:stä.
- Tampereen asuntokannan energiansäästöpotentiaalin selvittäminen tavoitteena löytää 20 % säästö v. 2020 mennessä. Selvityksen tehtiin TTY:llä Juhani Heljon johdolla ja tänä vuonna käynnistämme kampanjan siinä esitettyjen säästökeinojen toteuttamiseksi. Tulosten mukaan 20 % säästö on erittäin vaativa tavoite ja edellyttää sitä, että korjaustoimintaa lisätään ja kaikessa peruskorjauksessa otetaan tavoitteeksi alentaa energiankulutus puoleen nykytasosta.

- Kaupunkipyörähanke, joka jatkuu ensi kesänä. Nyt ECO₂ tukee citypyörien mobiilirekisteröinnin ja käyttöönoton kehittämistä Demola-hankkeena, jotta pyörille saataisiin enemmän käyttäjiä.
<http://www.tamperecitybike.fi/>

3. Tänä vuonna monet ECO₂-hankkeet jatkuvat ja uusiakin käynnistyy.

Esimerkiksi Vuoreksen asuntomessuille tehdään Aalto-yliopiston ja useiden kumppaneiden yhteistyönä nollaenergiatalo "Luukku 2". Aalto-yliopiston "Luukku 1" sai viime vuonna kansainvälisessä aurinkoenergiatalojen Solar Decathlon -kilpailussa Madridissa viidennen sijan.

Mökkikokoa oleva Luukku 1. Tampereelle rakennettava Luukku 2 on normaalin omakotitalon kokoinen.

- Uusi hanke on myös ensi kesänä järjestettävä Solar Park -messutapahtuma Sorsapuistossa. Yhteistyössä Glaston Oy:n kanssa järjestettävä tapahtuma esittelee aurinkoenergian laitteita ja toteutustapoja ja kohteita Tampereella.
<http://www.gpd.fi/en/Conferences/GPD-Finland/Energy-Efficiency--Solar-Park/>
- Rahoitamme myös opiskelijoille suunnattua kilpailua. TTY:n tietotekniikan laitos hakee yhteistyössä Vuores-projektin, asuntomessujen, luovan Tampereen ym. kanssa Inno-Vuores-kisassa netti- ja verkkosovelluksia, jotka tukevat asukkaiden energiansäästöä, kestävää liikkumista ja palveluja. www.innovuores.fi

- Toistakin isoa tapahtumaa tuemme. Se on Tulevaisuuskylä, tamperelaisten järjestöjen 2.-3. syyskuuta 2011 järjestämä tapahtuma, jossa visioidaan monin eri tavoin, millainen on Tampere vuonna 2050. <http://tulevaisuuskyla.net/>

Tulevaisuuskylä rakennetaan Keskustorille.

- Demolan opiskelijat ovat kehittäneet meille kaupunkilaisten sosiaalisen ekomedian, palvelun, jossa ihmiset voivat antaa päästövähennyslupauksia ja keskustella, vertailla ja jakaa kokemuksia ekotuotteista ja ilmastoystävällisestä arjesta. Siitä on valmiina demoversio.

- Valmisteilla on isoja ja kiinnostavia hankkeita, jotka voivat toteutuessaan edistää ympäristöliiketoimintaa alueellamme. Esim. TTY:n rakennustekniikan laitos hakee EU-rahoitusta puurakentamisen standardin kehittämishankkeeseen. Sitä olemme luvanneet tukea.

4. Meidän rahoittamien hankkeiden lisäksi kaupungin eri yksiköt ovat toteuttaneet omia ilmastotavoitteitaan kiitettävästi.

- Sähkölaitos on lisännyt merkittävästi uusiutuvan energian tuotantoa. Puun käyttö kasvaa tämän vuoden aikana Naistenlahden voimalassa maksimiinsa nykytekniikalla. Tuulivoiman tuotanto kasvoi, kun Suomen Hyötytuuli Oy otti Suomen ensimmäisen offshore-merituulivoimalan käyttöön viime vuonna Tahkoluodossa Porissa. Tampereen Sähkölaitos omistaa 1/8 Hyötytuulen osakkeista ja saa myös kahdeksasosan tuulivoimaloiden tuotannosta. Tammervoima-hyötyjätevoimalan ja keskusjätevedenpuhdistamon suunnittelut jatkuivat yva-prosesseilla. Jos hankkeet toteutuvat, Tampere saa merkittävän lisän uusiutuvaa energiaa jäte- ja jätevesienergiasta.
- Vuoreksessa on käynnissä useita ekotehokkuushankkeita. Asuntomessutalojen suunnittelu jatkuu vauhdilla. Tontinluovutusehdoissa edellytetään, että talot täyttävät vuoden 2012 energiamääräykset ja taloissa tuotetaan myös uusiutuvaa energiaa. Kaikki talot ovat vähintään A-energiatasoa, mutta jos ne ovat passiivi- tai nollaenergiatasoa, kaupunki antaa niille viiden vuoden ajan 50% tontinvuokralennuksen. Tämä kannustin on toiminut hyvin, sillä ainakin kolmannes taloista on passiivi- tai nollaenergiataloja. Vuoreksessa mietitään myös seuraavia alueita. Idea-asteella ovat esim. Koukkurannan aurinkoenergiatalot, Vuoreksen puukirkko ja Isokuusen puukerrostalot. <http://www.tampere.fi/vuores>

- Tampere voisi olla kokonaisuudessaankin ekotehokkaan rakentamisen alusta, joka kokoaisi rakennusalan huippuosaamista ja pilottihankkeita. Onhan meillä tulossa paljon uusia ja täydennysrakennusalueita. Tällaisesta mahdollisuudesta on alustavasti keskusteltu eri tahojen kesken.

Luhtaan päiväkodista tulee Suomen ensimmäinen passiivenergiatasoa oleva päiväkoti.

- Kiinteistötoimi on linjannut että vuoden 2012 alusta kaikki uudet kaupungin tonteille tehtävät uudisrakennukset tulee tehdä vähintään A-energiatasolle. Omassa rakentamisessaan kaupunki alkoi tätä linjaa toteuttaa jo viime vuonna. Sellaiset isot kohteet kuten Tipotien sosiaali- ja terveysasema ja Vuoreksen koulu suunnitellaan A-tasoon. Pidemmälle meneviä esimerkkejä ovat Luhtaan päiväkoti ja Vuoreksen asuntomessualueelle nouseva asukastalo-päiväkoti, joista tehdään passiivenergiataloja. Ne kuluttavat vain neljänneksen energiaa normaalitaloon verrattuna ja niissä hyödynnetään myös aurinkoenergiaa.
- Liikenteessä isoin kaupungin ilmastohanke on tietysti modernin katuraitiotien suunnittelu. Se alkoi viime vuonna ja tänä keväänä valmistuu alustava reittisuunnitelma. Syksyllä valtuusto päättää varsinaisen hankesuunnittelun aloittamisesta. Pienemmistä liikennehankkeista mainittakoon Ruskon sähköajoneuvokeskuksen perustaminen ja Motivan kanssa tehtävä autojen yhteiskäyttöpalvelun perustamisselvitys. ECO₂ rahoittaa yhteistyössä Auto- ja konekeskuksen kanssa selvityksen kaupungin autokannan energian käytöstä ja päästöistä sekä vähäpäästöisistä polttoainevaihtoehdoista.

4. ECO₂ –asiantuntijafoorumit ovat olleet suosittuja.

Ensimmäinen koski puurakentamista, toinen kaupungin uusia energiatehokkaan rakentamisen määräyksiä ja ohjausta. Kolmas foorumi on 24.3. Museokeskus Vapriikissa ja aiheena on ekotehokas aluesuunnittelu ja uudet energiajärjestelmät. Foorumit ovat olleet varsin suosittuja, väkeä on ollut tuvan täydeltä, ensimmäisessä 120 ja toisessa 170 henkilöä. Ilmoittautuminen foorumiin on parhaillaan käynnissä: <https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/3233/lomake.html>.

5. Olemme myös verkostoituneet ahkerasti.

Keväällä käynnistyy EU-hanke jossa Tampereen, Birminghamin, Varsovan, Mannheimin ja Milanon edustajat vertailevat ilmastopolitiikkaansa ja kaupunkisuunnittelua. Myös pohjoismaiden ja Baltian ystävyyskaupunkien ilmastohanketta valmistellaan meidän toimesta. Olemme myös sihteeristön roolissa kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien 15.2. 2011 perustetussa ilmastoverkostossa.

Tässä välipaloja ECO₂:sta. Huhtikuussa tiimiimme liittyy neljäs jäsen, sillä saamme uuden energia-asiantuntijan Antti Nikkasen siirtyessä osittain Tammela-projektin palvelukseen.

Lisätietoja näistä ja muista energia- ja ilmastoasioista saatte kotisivuiltamme <http://www.eco2.fi/> tai ottamalla meihin yhteyttä. Kotisivuiltamme löytyvät mm. loppuraportit tehdyistä selvityksistä ja projekteista.

Terveisin ECO₂-tiimi

Pauli Välimäki

040 801 6035

etunimi.sukunimi@tampere.fi

Elli Kotakorpi

040 800 7254

etunimi.sukunimi@tampere.fi

Antti Nikkanen

040 800 7255

etunimi.sukunimi@tampere.fi